

Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων
ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

**Παραδειγματικό σενάριο
στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας**

«Τηλεόραση»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.1.4 *Ολοκληρωμένα παραδείγματα εκπαιδευτικών σεναρίων ανά γνωστικό αντικείμενο με εφαρμογή των αρχών σχεδίασης*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Περιεχόμενα

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	4
ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ	4
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	7
1. Δραστηριότητα	7
2. Δραστηριότητα	10
3. Δραστηριότητα	11
4. Δραστηριότητα	16
5. Δραστηριότητα	20
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	22

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος ενότητας

«Τηλεόραση»

Δημιουργός

Νικόλαος Μπαλκίζας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Διδακτική ενότητα

Ε΄ τάξη, ενότητα 15, τ. Γ΄, σσ. 35-56 & Τετράδιο Εργασιών, ενότητα 15, τ. Γ΄, σσ. 35-46

Τάξη

Ε΄ Δημοτικού

Χρονική διάρκεια

Θα απαιτηθούν 1-2 διδακτικές ώρες με διακοπές

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι δραστηριότητες προτείνονται ως επέκταση - συμπλήρωση των ασκήσεων του βιβλίου της *Γλώσσας* της Ε΄ τάξης (τ. Γ΄, ενότητα 15, σσ. 35-56) και του Τετραδίου Εργασιών (τ. Γ΄, ενότητα 15, σσ. 35-46) που αφορούν στην «Τηλεόραση». Εστιάζουν στον εμπλουτισμό των παραπάνω ασκήσεων με υλικό το οποίο λείπει από το σχολικό βιβλίο, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρουν οι ΤΠΕ και στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας των μαθητών.

Γ. ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Είναι γεγονός ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου και στην Ελλάδα τα παιδιά ξοδεύουν πολύ χρόνο μπροστά στην τηλεόραση. Τα προγράμματα που παρακολουθούν είναι ποικίλα και ανάμεσα σε αυτά πολλές διαφημίσεις που στόχο τους έχουν να τα μετατρέψουν σε μανιακούς καταναλωτές. Γι΄ αυτό είναι ανάγκη σήμερα, όλοι όσοι

είμαστε κοντά στα παιδιά, να τα προστατεύσουμε κάνοντάς τα κριτικούς και οπτικά εγγράμματους θεατές. Με δεδομένη λοιπόν τη σπουδαιότητα του θέματος προτείνονται διαθεματικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην απόκτηση κριτικής στάσης των μαθητών απέναντι στην τηλεόραση και στη διαφήμιση και όχι μόνο. Αυτό σημαίνει τη μετατροπή τους από παθητικούς δέκτες σε ενεργούς, οι οποίοι θα αναπτύσσουν αντιστάσεις στη χειραγώγηση, θα αμφισβητούν, θα μπορούν να λένε τη γνώμη τους και θα διαπραγματεύονται σε όλους τους τομείς της ζωής τους. Οι παραπάνω στόχοι επιτυγχάνονται με την αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ.

Γνώσεις για τον κόσμο και στάσεις, αξίες, πεποιθήσεις

Επιχειρείται οι μαθητές:

- να αναγνωρίζουν τη μορφωτική αξία ενός ντοκιμαντέρ·
- να γνωρίσουν τα βασικά γλωσσικά χαρακτηριστικά της διαφήμισης·
- να γνωρίσουν τα είδη και τη θεματολογία των ντοκιμαντέρ·
- να γνωρίσουν το Ψηφιακό Αρχείο της ΕΡΤ·
- να είναι σε θέση να δημιουργούν ένα διαφημιστικό σλόγκαν·
- να είναι σε θέση να επιλέγουν κατάλληλες για την ηλικία τους τηλεοπτικές εκπομπές·
- να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν ένα εγχειρίδιο τεκμηρίωσης·
- να κατανοήσουν τη διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας·
- να κατανοήσουν τον στόχο μιας διαφήμισης και τις τεχνικές τις οποίες χρησιμοποιεί για να τον πετύχει·
- να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο είναι καταχωρισμένα τα αρχεία σε μια βάση δεδομένων·
- να προβληματιστούν για το είδος των εκπομπών που παρακολουθούν·
- να υιοθετήσουν κριτική στάση προς τη διαφήμιση.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιχειρείται οι μαθητές:

- να αποκτήσουν νέο λεξιλόγιο·
- να ασκήσουν τον προφορικό και τον γραπτό τους λόγο·

- να είναι ικανοί να αναζητούν σε ηλεκτρονικά λεξικά λέξεις που ομοιοκαταληκτούν·
- να είναι ικανοί να αναζητούν συμφράσεις μέσα από τα σώματα κειμένων·
- να είναι σε θέση να βρίσκουν την ετυμολογία μιας λέξης·
- να είναι σε θέση να υποστηρίζουν την άποψή τους με επιχειρήματα·
- να εξοικειωθούν με διάφορα κειμενικά είδη (διαφήμιση, τηλεοπτικό πρόγραμμα, ημερολόγιο, λεξικό, σώματα κειμένων, υπόμνημα κ.ά.)·
- να κατανοήσουν τον ρόλο και τη σημασία των λόγιων προθέσεων ως α΄ συνθετικό σύνθετων ρημάτων του *άγω*·
- να κατανοήσουν το σκοπό του κειμενικού είδους των διαφημίσεων·
- να μάθουν την ερμηνεία των λόγιων προθέσεων·
- να μάθουν την ερμηνεία των σύνθετων ρημάτων του *άγω*·
- να μάθουν τους χρόνους του ρήματος «άγω» με τη βοήθεια των σωμάτων κειμένων·
- να παραγάγουν τα αντίθετα, τα συνώνυμα, τα σύνθετα και τα υποκοριστικά ενός επιθέτου.

Γραμματισμοί

Επιχειρείται οι μαθητές:

- να αναπτύσσουν δεξιότητες οπτικού εγγραμματισμού·
- να εξοικειωθούν με απλές και σύνθετες αναζητήσεις στο εσωτερικό ενός ιστότοπου·
- να εξοικειωθούν με τη σύνθετη αναζήτηση εικόνων σε μηχανή αναζήτησης·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικού λεξικού και σωμάτων κειμένων·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση προγράμματος δημιουργίας ηλεκτρονικών ασκήσεων·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση προγράμματος επεξεργασίας κειμένου·
- να εξοικειωθούν με τη χρήση ψηφιακής εγκυκλοπαίδειας·
- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση αρχείων ήχου·

- να εξοικειωθούν με την αναζήτηση στο εσωτερικό ενός αρχείου·
- να μάθουν να αντιγράφουν εικόνα με το εργαλείο αποκομμάτων·
- να μάθουν να αντιγράφουν και να επικολλούν κείμενο ή συντόμευση·
- να μάθουν να αποθηκεύουν ένα αρχείο από το διαδίκτυο·
- να μάθουν να δημιουργούν και να εργάζονται με πίνακες σε περιβάλλον επεξεργασίας κειμένου·
- να μάθουν να εκτυπώνουν κείμενο·
- να μάθουν να ελέγχουν την αξιοπιστία και το κύρος μιας πηγής·

Δ. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΦΑΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

1. Δραστηριότητα

Βιβλίο Μαθητή, τ. Γ', ενότητα 15, μετά την άσκ. 6, σ. 46

6. Περιγράψτε στο τετράδιό σας μια τηλεοπτική διαφήμιση που σας αρέσει. Ξεκινήστε περιγράφοντας την «ιστοριούλα» που αφηγείται, τους πρωταγωνιστές της, το διάλογο που γίνεται μεταξύ τους, καθώς και τα λόγια του αφηγητή(αν υπάρχει). Στο τέλος γράψτε τη γνώμη σας γι' αυτή.

1. Να αναζητήσετε στις προτεινόμενες ιστοσελίδες τα παρακάτω στοιχεία και να δημιουργήσετε έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια τη 'διαφήμιση'.

Τι είναι διαφήμιση;

Ποιοι είναι οι στόχοι της;

Ποια είναι τα βασικά στοιχεία της;

Ποια είναι τα βασικά γλωσσικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιεί;

Ποιες είναι οι τεχνικές που χρησιμοποιούν οι διαφημιστές;

Προτεινόμενες ιστοσελίδες:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%B7>

<http://www.greek->

[language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%C](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%C)

<http://users.auth.gr/~sofronis/dimos/docs/70ar.htm>
<http://www.netschoolbook.gr/adtee2.html>

<http://www.netschoolbook.gr/adtee2.html>

Σημείωση: Είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτικός να αφιερώσει αρκετό χρόνο κατά τη διδασκαλία των όρων που σχετίζονται με τη διαφήμιση λόγω του ότι είναι δυσνόητοι.

Θα ήταν χρήσιμο η προσέγγισή τους να γίνει μέσα από παραδείγματα.

2. Να αναζητήσετε στο Youtube «ελληνικές διαφημίσεις». Η κάθε ομάδα να επιλέξει μια διαφήμιση και στη συνέχεια να συμπληρώσετε την παρακάτω καρτέλα της διαφήμισης:

1η ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ				
Όνομα προϊόντος				
Σλόγκαν				
Περιγραφή της ιστορίας				
Περιγραφή πρωταγωνιστών (ηλικία, φύλο κλπ)				
Είδος διαφήμισης	☐ Να γνωστοποιήσει την ύπαρξη ενός νέου προϊόντος ή υπηρεσίας	☐ Να υπενθυμίσει την ύπαρξη του προϊόντος ή της υπηρεσίας	☐ Να διαφημίσει την εταιρία που το κατασκευάζει	☐ Να επηρεάσει το καταναλωτικό κοινό υπέρ του προϊόντος ή της υπηρεσίας

3. Να παρουσιάσετε στην τάξη τις διαφημίσεις που επιλέξατε δικαιολογώντας με επιχειρήματα την επιλογή σας.

Με ποια κριτήρια επιλέξατε τη διαφήμιση;

Τι σας άρεσε σε αυτήν;

Ποιος είναι ο στόχος της;

Έχετε αγοράσει το διαφημιζόμενο προϊόν;

Αν ναι, είστε ευχαριστημένοι από την αγορά σας;

Η διαφήμιση λέει όλη την αλήθεια για το προϊόν;

Μήπως προβάλλει μόνο τα πλεονεκτήματα ενός προϊόντος και δεν αναφέρεται καθόλου στα τυχόν μειονεκτήματά του;

4. Να συγκεντρώσετε στον παρακάτω πίνακα τα σλόγκαν όλων των διαφημίσεων που έχουν επιλέξει οι ομάδες και να αναγνωρίσετε σε αυτά τα βασικά γλωσσικά χαρακτηριστικά που χρησιμοποιούν, αναφέροντας συγκεκριμένες λέξεις ή φράσεις των κειμένων.

A/A	ΣΛΟΓΚΑΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ	ΒΑΣΙΚΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΛΕΞΕΙΣ Ή ΦΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
1η			
2η			
3η			
4η			

5. Προσπαθήστε να αναγνωρίσετε την τεχνική που χρησιμοποίησε ο διαφημιστής στις διαφημίσεις που επιλέξατε. Να τεκμηριώσετε τις απαντήσεις σας.

A/A	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
1η	
2η	
3η	
4η	

2^η Δραστηριότητα

Βιβλίο Μαθητή, τ. Γ', ενότητα 15, άσκ. 7, σ. 46

7. Χωριστείτε σε ομάδες και φτιάξτε τις δικές σας διαφημίσεις. Μπορείτε να επινοήσετε ένα προϊόν και να το διαφημίσετε ή να αλλάξετε... τα φώτα σε μια γνωστή διαφήμιση που παίζεται στην τηλεόραση.

Φτιάξτε ένα δικό σας σενάριο και παίξτε το στην τάξη.

Δείτε ένα παράδειγμα:

Ένας νεαρός σπκάνεται το πρωί και πηγαίνει στην τουαλέτα για να πλύνει τα δόντια του. Εκεί βρίσκει στην καινούρια οδοντόκρεμα «Φαφουτέξ».

– Για να δούμε και αυτή την οδοντόκρεμα, άκουσα πως είναι διαφορετική από τις άλλες. Μου είπαν ότι λύνει για πάντα το πρόβλημα του βουρτσίσματος των δοντιών!

Την ανοίγει και τη βάζει στην οδοντόβουρτσα. Αρχίζει να βουρτσίζει τα δόντια του και βάζει τις φωνές:

– Τα δόντια μου, τα δόντια μου, κάθκκαν!

Τότε ακούγεται η φωνή του εκφωνητή να λέει:

– Νέα καταπληκτική οδοντόκρεμα «ΦΑΦΟΥΤΕΞ», κάνει τα δόντια αόρατα!

- ♦ Σίγουρα εσείς μπορείτε να φτιάξετε μια πολύ καλύτερη. Εμπρός λοιπόν!

1. Να καταγράψετε τα παρακάτω στοιχεία στον επεξεργαστή κειμένου, φτιάχνοντας την καρτέλα της διαφήμισής σας.

Ποιο προϊόν θα διαφημίσετε; (Όνομα προϊόντος)

Σε τι κοινό απευθύνεστε; (ηλικία, φύλο κλπ.)

Σε ποιο είδος θα ανήκει η διαφήμισή σας;

Ποια τεχνική θα χρησιμοποιήσετε;

Πού θα διαδραματίζεται η διαφήμισή σας; Σε ποιο χώρο/τόπο;

1η ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ				
Όνομα προϊόντος				
Κοινό (ηλικία, φύλο κλπ)				
Είδος διαφήμισης	☐	☐	☐	☐
	Να γνωστοποιήσει την	Να υπενθυμίσει την	Να διαφημίσει την	Να επηρεάσει το

	ύπαρξη ενός νέου προϊόντος ή υπηρεσίας	ύπαρξη του προϊόντος ή της υπηρεσίας	εταιρία που το κατασκευάζει	καταναλωτικό κοινό υπέρ του προϊόντος ή της υπηρεσίας
Τεχνική διαφήμισης				
Χώρος/τόπος				
Περιγραφή της ιστορίας				
Σλόγκαν				

2. Ιδέες για το σκηνικό σας (χώρος/τόπος)... Να αναζητήσετε στη μηχανή αναζήτησης Google εικόνες που ταιριάζουν με τη διαφήμισή σας. Να κάνετε σύνθετη αναζήτηση εικόνων και να χρησιμοποιήσετε τις κατάλληλες επιλογές (λέξεις-κλειδιά σχετικές με το θέμα, μέγεθος εικόνας, τύπος εικόνας κλπ) ώστε να βρείτε αυτό που ζητάτε.

3. Ποια θα είναι η ιστορία της διαφήμισής σας; Να σκεφτείτε την αρχή, τη μέση και το τέλος της. Να περιγράψετε την ιστορία στην καρτέλα της διαφήμισης.

4. Ποιο θα είναι το σλόγκαν της διαφήμισής σας; Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα για να βρείτε και να γράψετε ένα σλόγκαν για τη διαφήμισή σας.

5. Τι είναι αυτό που διαθέτει το προϊόν σας για να το τονίσετε με τη διαφήμιση; Να αναζητήσετε στη μηχανή αναζήτησης Google «επίθετα». Να επιλέξετε το πρώτο αποτέλεσμα ([Βικιλεξικό](#)). Να διαλέξετε τα επίθετα που μπορεί να σχετίζονται με το διαφημιζόμενο προϊόν σας και να τα καταγράψετε στον παρακάτω πίνακα. Να βρείτε –από το [Βικιλεξικό](#) και το [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#)– και να συμπληρώσετε όσα από τα στοιχεία του πίνακα θεωρείτε ότι θα σας χρησιμεύσουν:

ΕΠΙΘΕΤΑ	ΑΝΤΙΘΕΤΑ	ΣΥΝΩΝΥΜΑ	ΣΥΝΘΕΤΑ	ΥΠΟΚΟΡΙΣΤΙΚΑ
Π.χ. νόστιμος, -η, -ο			πεντανόστιμος	

6. Να αναζητήσετε στα σώματα κειμένων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/corpora/corpora/search.html?lq)

συμφράσεις με τα παραπάνω επίθετα.

ΕΠΙΘΕΤΑ	ΣΥΜΦΡΑΣΕΙΣ
Π.χ. νόστιμος, -η, -ο	Νόστιμο μεν, αλλά βαρύ... Νόστιμη απάντηση

7. Να αναζητήσετε στο *Αντίστροφο Λεξικό* (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη) (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/reverse/index.html) λέξεις που ομοιοκαταληκτούν με τα επίθετα που επιλέξατε (να βάλετε στο πεδίο της αναζήτησης μόνο το μέρος του επιθέτου που σας ενδιαφέρει, π.χ. *τρυφερός -ερός*).

ΕΠΙΘΕΤΑ	ΟΜΟΙΟΚΑΤΑΛΛΗΛΙΑ
Π.χ. τρυφερός, -η, -ο	δροσερός

8. Να αναζητήσετε στον ιστότοπο <http://www.findsounds.com/types.html> ήχους σχετικούς με το θέμα σας και να τους ενσωματώσετε στη διαφήμισή σας. Επίσης, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μουσική υπόκρουση για τη διαφήμισή σας, την οποία θα βρείτε σε ιστότοπους όπως το Youtube κλπ.

9. Να μοιράσετε τους ρόλους, να κάνετε τις απαραίτητες πρόβες και, όταν είστε έτοιμοι, να βιντεοσκοπήσετε τη διαφήμισή σας.

10. Να προβάλετε τη διαφήμισή σας στην τάξη. *Πιστεύετε ότι θα αρέσει στο κοινό η διαφήμιση που φτιάξατε; Για ποιο λόγο; Πιστεύετε ότι πετυχαίνει το στόχο της; Θα αλλάζατε κάτι;*

Σημείωση: Οι ομάδες προβάλλουν τις διαφημίσεις τους και ακολουθεί συζήτηση σχετικά με τα αποτελέσματα της δουλειάς τους. Κάθε ομάδα σημειώνει τις παρατηρήσεις της και ταυτόχρονα αξιολογεί τις διαφημίσεις των άλλων ομάδων. Στο σημείο αυτό εστιάζουμε στην κριτική ανάλυση των διαφημιστικών μηνυμάτων και στην ερμηνεία τους. Με τη δημιουργία διαφημίσεων από τα ίδια τα παιδιά στοχεύουμε στην κατανόηση του ρόλου και του σκοπού τους αλλά και στη συσχέτιση του τρόπου οργάνωσης του οπτικού και γλωσσικού μηνύματος με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

3η Δραστηριότητα

Βιβλίο Μαθητή, τ. Γ', ενότητα 15, άσκ. 2, σ. 51 &

Τετράδιο Εργασιών, τ. Β', ενότητα 15, άσκ. 9, σ. 44-45

2. Ας πούμε ότι είστε μόνοι στο σπίτι και θέλετε να περάσετε όμορφα παρακολουθώντας τηλεόραση. Ποια ή ποιες εκπομπές θα επιλέγατε να δείτε από το πρόγραμμα της κρατικής τηλεόρασης και για τί; Συζητήστε στην τάξη σας για τις αγαπημένες σας εκπομπές.

ΣΑΒΒΑΤΟ

ΠΡΩΙ	ΑΠΟΓΕΥΜΑ	ΒΡΑΔΥ
10.00 Τα ταξίδια του Ιούλιου Βερν (κινούμενα σχέδια) ΕΤΙ	15.00 Λένι Ρίφενσταλ: Το όνειρο της Αφρικής (ντοκιμαντέρ) ΕΤΙ	20.00 Ταξίδι στον πολιτισμό ΕΤΙ
10.45 Animal Antics (παιδικά) ΕΤΙ	16.00 Ο Ταρζάν και οι Αμαζόνες (ταινία) ΕΤΙ	21.00 Πες μου τι θέλεις επιτέλους (ταινία) ΕΤΙ
	17.30 Μια φορά κι έναν καιρό (ντοκιμαντέρ) ΕΤΙ	

9. Να φτιάξετε κι εσείς, στο δικό σας σημειωματάριο, ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα με τις αγαπημένες σας τηλεοπτικές εκπομπές.

1. Να αναζητήσετε στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια *Βικιπαίδεια* τη φράση «Τηλεοπτικό πρόγραμμα».
2. Να διαβάσετε την ερμηνεία της και να δημιουργήσετε έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια τη φράση «Τηλεοπτικό πρόγραμμα». Στη συνέχεια να καταγράψετε τα είδη των τηλεοπτικών εκπομπών.
3. Να μεταβείτε στην ιστοσελίδα της ΕΡΤ (<http://www.ert.gr/>). Από το μενού επιλέξτε ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ => NET (<http://tvradio.ert.gr/net>) για να δείτε το πρόγραμμα του καναλιού.
4. Να κάνετε αναζήτηση στο πρόγραμμα όλης της εβδομάδας και να επιλέξετε τις αγαπημένες σας εκπομπές. Κατόπιν να τις καταγράψετε σε πίνακα του επεξεργαστή κειμένου έτσι ώστε να δημιουργήσετε το δικό σας εβδομαδιαίο τηλεοπτικό πρόγραμμα.

Σε ποια είδη τηλεοπτικών εκπομπών ανήκουν τα αγαπημένα σας προγράμματα;

Πόσα από αυτά αποσκοπούν στην ενημέρωση;

Πόσα στην ψυχαγωγία;

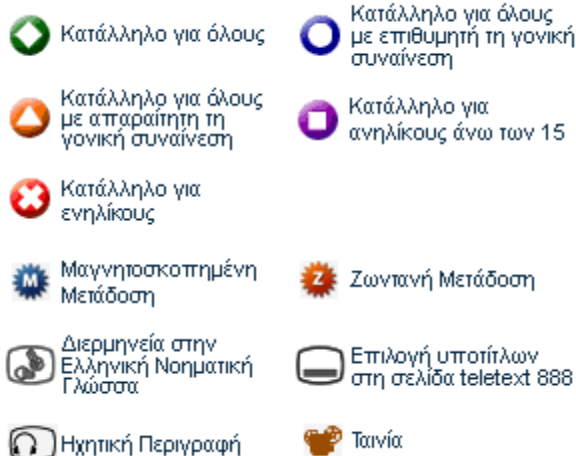
Τι βλέπετε περισσότερο;

Τι δεν βλέπετε καθόλου;

Υπάρχει κάποια εκπομπή που θέλατε να δείτε αλλά δεν μπορέσατε να σημειώσετε στο πρόγραμμά σας και για ποιο λόγο;

5. Να αντιγράψετε και να επικολλήσετε τη συντόμευση της κάθε εκπομπής που επιλέξατε, έτσι ώστε να μπορεί κάποιος να μεταβεί στην αντίστοιχη ιστοσελίδα για να πάρει περισσότερες πληροφορίες.

6. Να συμβουλευτείτε την *Επεξήγηση συμβόλων* που σας δίνεται από την ιστοσελίδα και να βάλετε δίπλα σε κάθε εκπομπή που επιλέξατε το σύμβολο που σχετίζεται με την καταλληλότητα της εκπομπής. Να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο αποκομμάτων (Εναρξη => Όλα τα προγράμματα => Βοηθήματα => Εργαλείο αποκομμάτων) για να αντιγράψετε και να επικολλήσετε το κάθε εικονίδιο. *Είναι κατάλληλες οι εκπομπές που βλέπετε; Απευθύνονται μόνο σε παιδιά ή και σε μεγάλους; Μπορούν να τις παρακολουθήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες; (π.χ. κωφοί ή τυφλοί). Εάν όχι, τι θα πρέπει να γίνει για να έχουν πρόσβαση κι αυτά τα άτομα;*

7. Να γράψετε το όνομά σας, να εκτυπώσετε το εβδομαδιαίο τηλεοπτικό σας πρόγραμμα και να το αναρτήσετε στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

8. Να συγκρίνετε τα εβδομαδιαία τηλεοπτικά σας προγράμματα. *Τι παρατηρείτε; Ποιες τηλεοπτικές εκπομπές είναι πιο δημοφιλείς και ποιες όχι; Από ποιους παράγοντες επηρεάζεστε για να παρακολουθήσετε ή όχι μία εκπομπή; Γιατί; Τεκμηριώστε τις απόψεις σας.*

Σημείωση: Σκοπός είναι οι μαθητές να προβληματιστούν για το είδος των εκπομπών που συνήθως παρακολουθούν, καθώς επίσης και για ποιο λόγο κάποιες εκπομπές είναι πολύ χαμηλά στις προτιμήσεις τους.

4^η Δραστηριότητα

Τετράδιο Εργασιών, τ. Β΄, ενότητα 15, μετά την άσκ. 9, σ. 45

9. Να φτιάξετε κι εσείς, στο δικό σας σημειωματάριο, ένα εβδομαδιαίο πρόγραμμα με τις αγαπημένες σας τηλεοπτικές εκπομπές.

Απ' όλα τα είδη των τηλεοπτικών εκπομπών στον Άκη και στην Ξαδέρφη του τη Μαριάννα αρέσουν περισσότερο τα ντοκιμαντέρ. Τους αρέσουν επειδή βλέποντάς τα μαθαίνουν πολλά πράγματα. Μαθαίνουν για μακρινές χώρες και λαούς, για σπάνια ζώα και φυτά, για θάλασσες και ωκεανούς, για αρχαίους πολιτισμούς κτλ. Το όνειρό τους είναι όταν μεγαλώσουν να κάνουν και οι ίδιοι ένα ντοκιμαντέρ και να γίνουν εθελοντές για να βοηθήνε τα είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

1. Βοηθήστε τον Άκη και την Μαριάννα να βρουν παλιά ντοκιμαντέρ. Να μεταβείτε στον ιστότοπο της EPT (<http://www.ert.gr/>). Από το μενού να επιλέξετε EPT ΑΡΧΕΙΟ (<http://www.ert-archives.gr/V3/public/index.aspx>).
2. Να μεταβείτε ξανά στην αρχική σελίδα και να αναζητήσετε το είδος της τηλεοπτικής εκπομπής που ψάχνουμε («ντοκιμαντέρ»). Πατήστε enter για να δείτε τα αποτελέσματα. Να κάνετε αναζήτηση σύμφωνα με τις υπόλοιπες επιλογές του παρακάτω πίνακα και να καταγράψετε τα αποτελέσματα που λαμβάνετε κάθε φορά.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
 <p>Αναζήτηση</p> <p>Αναζήτηση κειμένου σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Τίτλος ☒ Περιγραφή/Ανάλυση Περιεχομένου ☒ Δημιουργός/Συντελεστές 	911
 <p>Αναζήτηση</p> <p>Αναζήτηση κειμένου σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Τίτλος ☒ Περιγραφή/Ανάλυση Περιεχομένου ☐ Δημιουργός/Συντελεστές 	
 <p>Αναζήτηση</p> <p>Αναζήτηση κειμένου σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Τίτλος ☐ Περιγραφή/Ανάλυση Περιεχομένου ☒ Δημιουργός/Συντελεστές 	
 <p>Αναζήτηση</p> <p>Αναζήτηση κειμένου σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Τίτλος ☒ Περιγραφή/Ανάλυση Περιεχομένου ☒ Δημιουργός/Συντελεστές 	

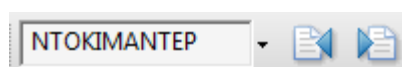
Σε ποια περίπτωση λαμβάνουμε τα περισσότερα αποτελέσματα;

Ποια είναι τα θέματα των ντοκιμαντέρ στα αποτελέσματα που παίρνουμε;

3. Από το μενού: Χρηστικές πληροφορίες => Πρότυπα/Διαδικασίες να κατεβάσετε και να αποθηκεύσετε το [Εγχειρίδιο Τεκμηρίωσης \(εκδοση 1.0/Ιούλιος 2011\)](#) (μας

δίνει πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο έχουν καταχωριστεί τα αρχεία στη βάση δεδομένων).

4. Να αναζητήσετε στο εγχειρίδιο τεκμηρίωσης τα είδη των ντοκιμαντέρ που είναι καταχωρισμένα στο αρχείο και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα. Για την αναζήτησή σας μέσα στο αρχείο να χρησιμοποιήσετε το πεδίο αναζήτησης γράφοντας τη λέξη που αναζητάτε και πατώντας τα κουμπιά «προηγούμενο» και «επόμενο».

• 2.1 ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ
ΕΡΕΥΝΑΣ
•
•
•
•
•
•
•
•
•

5. Να αναζητήσετε ένα ντοκιμαντέρ με θέμα οικολογικό («ντοκιμαντέρ οικολογικό»). Πατήστε enter για να δείτε τα αποτελέσματα. Να κάνετε αναζήτηση σύμφωνα με τις υπόλοιπες επιλογές του παρακάτω πίνακα και να καταγράψετε τα αποτελέσματα που λαμβάνετε κάθε φορά.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
<p>Αναζήτηση κειμένου:</p> <input type="text" value="ντοκιμαντέρ οικολογικό"/> <input type="button" value="Ταιριάζοντας όλες τις λέξεις"/>	
<p>Αναζήτηση κειμένου:</p> <input type="text" value="ντοκιμαντέρ οικολογικό"/> <input type="button" value="Ταιριάζοντας τουλάχιστον μία από τις λέξεις"/>	
<p>Αναζήτηση κειμένου:</p> <input type="text" value="ντοκιμαντέρ οικολογικό"/> <input type="button" value="Ταιριάζοντας την ακριβή φράση"/>	

Πόσα αποτελέσματα παίρνουμε;

Τι άλλες επιλογές αναζήτησης μας δίνονται;

Πώς θα αναζητήσουμε, π.χ., ένα ντοκιμαντέρ που προβλήθηκε τη χρονιά που μας πέρασε;

Τι ρόλο παίζει η ταξινόμηση των αποτελεσμάτων;

Να κάνετε τις απαραίτητες δοκιμές προκειμένου να δώσετε απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα.

6. Να επιλέξετε στην ομάδα σας το είδος ντοκιμαντέρ που προτιμάτε, να αναζητήσετε τις σχετικές εκπομπές που είναι καταχωρισμένες στο ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ και να επιλέξετε μία από αυτές (Να κάνετε τις κατάλληλες επιλογές στην αναζήτησή σας, έτσι ώστε τα αποτελέσματα που θα λάβετε να είναι ικανοποιητικά).

7. Να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για το ντοκιμαντέρ που επιλέξατε, πατώντας το κουμπί «Τεκμηρίωση Περιεχομένου» και κατόπιν να το δείτε .

8. Να παρουσιάσετε την πρότασή σας στους συμμαθητές σας και να προσπαθήσετε να τους πείσετε με επιχειρήματα να δούνε το ντοκιμαντέρ που τους προτείνετε.

5^η Δραστηριότητα

Βιβλίο Μαθητή, τ. Γ', ενότητα 15, μετά την άσκ. 4, σελ. 53

4. Το αρχαίο ρήμα *άγω* το συναντάμε σήμερα συχνά σύνθετο με διάφορες προθέσεις. Στον παρακάτω πίνακα θα βρείτε σύνθετα ρήματα με το *άγω*. Γράψτε δίπλα τον αόριστο οριστικής:

Ρήμα	Αόριστος οριστικής
αναπαράγω	
απάγω	
εισάγω	
εξάγω	
επανεισάγω	
επανεξάγω	
παράγω	
προάγω	
προσάγω	
συνάγω	

1. Να παρατηρήσετε τα παραπάνω ρήματα. *Τι κοινό έχουνε;*
2. Να αναζητήσετε στα ηλεκτρονικά λεξικά [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#) και [Βασικό Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής](#) την ερμηνεία του αρχαίου ρήματος «άγω».

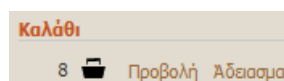
Συγκρίνετε τις ερμηνείες στα δύο λεξικά.

Τι παρατηρείτε;

Έχει αλλάξει κάτι;

Σημείωση: Αναμένεται ότι οι μαθητές θα παρατηρήσουν πως οι ερμηνείες του ρήματος «άγω» ήταν περισσότερες στα αρχαία ελληνικά από ό,τι σήμερα. Αυτό αποτελεί ευκαιρία για τον εκπαιδευτικό να κάνει αναφορά για τη συνέχεια και την εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας.

3. Να χρησιμοποιήσετε τα ηλεκτρονικά λεξικά [Βικιλεξικό](#) και [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#), για να αναλύσετε τα παραπάνω ρήματα στα συνθετικά τους. Εάν χρειαστεί, να χρησιμοποιήσετε και ένα έντυπο ετυμολογικό λεξικό. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.
4. Να αναζητήσετε τις ερμηνείες των παραπάνω ρημάτων στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#) και να τις προσθέσετε στο καλάθι (με το κουμπί).
5. Να αναζητήσετε στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#) την ερμηνεία των προθέσεων που είναι α' συνθετικό στα παραπάνω ρήματα (π.χ. προ-) και να προσθέσετε τα αποτελέσματα στο καλάθι.
6. Να κάνετε προβολή του καλάθιού και σε κάθε ρήμα να βρείτε τη σημασία της πρόθεσης στο συγκεκριμένο ρήμα (π.χ. προάγω – προ = 'προς τα εμπρός') και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα.

ΡΗΜΑ	ΕΡΜΗΝΕΙΑ/ΕΣ	ΣΥΝΘΕΤΙΚ Α	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΡΟΘΕΣΗΣ
π.χ. προάγω	1. Ένεργώ έτσι ώστε κάποιος ή κάτι να προοδεύσει, να αναπτυχθεί, να εξελιχθεί προς το καλύτερο 2. Προωθώ κάποιον σε ανώτερη θέση	προ + άγω	προς τα εμπρός

7. Να αναζητήσετε στα σώματα κειμένων του [Λεξικού της Κοινής Νεοελληνικής \(Τριανταφυλλίδη\)](#) δύο προτάσεις για κάθε ρήμα.
8. Να δημιουργήσετε στο Hot Potatoes ασκήσεις συμπλήρωσης κενού με τις παραπάνω προτάσεις.

9. Οι ομάδες να ανταλλάξουν τις ασκήσεις τους και να προσπαθήσουν να τις λύσουν. Η αξιολόγηση θα γίνει στην ολομέλεια της τάξης.

Ε. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται παραπάνω εμπλουτίζουν το μάθημα με στοιχεία που περιέχονται σε πόρους που προέρχονται από ΤΠΕ, χωρίς να ξεφεύγουν από τη λογική και τη σειρά που έχει το σχολικό εγχειρίδιο. Αν υπάρχει διαδραστικός πίνακας στην τάξη, οι προτεινόμενες δραστηριότητες είναι καλό να γίνουν στην ολομέλεια με τη συμμετοχή κάποιου μαθητή. Ο αριθμός των δραστηριοτήτων είναι μεγάλος σε σχέση με τον διαθέσιμο διδακτικό χρόνο. Γι' αυτό ο διδάσκων επιλέγει όποια/-ες δραστηριότητα/-ες θεωρεί περισσότερο χρήσιμη για τους μαθητές της τάξης.